

MAGYARORSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Egy hóra kor. 1.	Vidéken: Egy hóra kor. 1.20
Negyedévre 4.—	Negyedévre 3.60
Félévre 6.—	Félévre 7.—
Egész évre 12.—	Egész évre 14.—

Egyes példány ára 4 fillér (2 kr.)

Felolós szerkesztő és lapfőigazgató
KORBULY JÓZSEF.SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt

Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.

Aprehirdetők ára: egy sor 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillér.

A közgazdasági tevékenység.

Budapest, március 28.

Amíg az összeférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött bizottság folytatja tárgyalásait, azalatt gróf Tisza István és társai: Münnich Aurél és Rosenberg Gyula képviselő urak furcsa teóriákat állítottak fel a közgazdasági tevékenységről, amelyről ők lemondani nem akarnak. Ez a közgazdasági ténykedés tudvalevőleg abból áll, hogy a képviselő urak beülnek egy-egy államilag is támogatott pénzintézet, bank vagy részvénytársaság igazgatóságába, részt vesznek néhány igazgatótanácsi ülésen és közgyűlésen, azután megosztoznak a busis dividendákon.

Hogy az ilyen közgazdasági tevékenység jól kifizeti magát, arról maga Tisza István tett tanúságot, midőn egykor a parlament előtt bevallotta, hogy az ő gazdasági tevékenységével sikerült csak édes atyjának, Tisza Kálmánnak megrendülni vagyoni helyzetét rendbehozni.

Ha jól emlékezünk, legutóbbi parlamenti beszédében azt is mondta gróf Tisza István, hogy ezelőtt huszonöt esztendővel egészen más véleménynyel voltak a magyar törvényhozásban a képviselők közgazdasági tevékenységéről. Igaza van, mert akkor még abban a hitben volt a nemzet — amiben később keservesen csalódott — hogy a képviselők önzetlenül, hivatásukból kifolyólag szolgálják az ország közgazdasági érdekeit, nem pedig, mint az egyes bankoknak precenzmárkás igazgatósági tagjai foglalnak helyet a magyar törvényhozásban.

Vajon gróf Széchenyi István, midőn a nemzet vezetőit, felső rétegeit közgazdasági tevékenységre szólította fel, olyan közgazdasági tevékenységre gondolt-e, amint most Matlekovics Sándortól kezdve Rosenberg Gyuláig és Polyák Béláig hirdetnek. Nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk, hogy nem. Sőt hogy ha a legnagyobb magyar ezt a legujabb gazdasági tevékenységi teóriákat hallaná, bizonyára megfordulna nagy-czenki sírjában. Mert az, aki megteremtette a lánchidat s ezzel először kötötte össze az ország két részét, aki átfurta a budai várhegyet, hogy ott alagutat csináljon, az a nagy fia nemzetének nem osztalékra dolgozott, hanem a saját vagyonyának százazreit rakta le a nemzet ol-tárára. Ezért emelt neki szobrot a nemzeti kegyelet, aminthogy nem fog állítani soha a mai kor osztalékos lovagjainak.

Az ország szerencséje különben, hogy a nemzeti közérzet e tekintetben is fel-
ébredt negyedszázadnál hosszabb lethar-

giájából és mint egykor a jeruzsálemi templomból kiverték a pénzváltókat, megtisztítani igyekeznek a magyar parlamentet is a mi pénzváltóinktól. Az ország szerencséje az is, hogy vannak még e nemzet vezető férfiai közt olyanok, akiknek egészen más fogalmaik vannak a közgazdasági tevékenységről. Akik önzetlenül szolgálják az ügyet, hogy ennek a magyar földnek pusztuló középosztálya megmentessék, hogy a nép a kiszípolozó uzsora polyp-karjai közül kiragadtassék. Akik dolgoznak azon a maguk erejével, a maguk áldozatával, hogy a magyar föld maradjon a magyaroké, hogy az elhagyott falvak ismét benépesedjenek, hogy a kopár mező kizöldüljön, hogy ahol ma az éhínség zokogása hangzik, ott majdan a közel jövőben a megelégedés érzete csalja az ajkakra a magyar nóta, dal akkordjait.

Mennyi különbség van e két közgazdasági tevékenység közt? Az egyiknek a saját zsebje az első, a másiknak a nemzet, a nép érdeke. Csodálatos dolog-e tehát, hogy e két irányzat közül az első hadat üzent a másodiknak. Nem. Hiszen a rossz mindig ellensége volt a jónak, az önző kufárság mindig kigunyolni, leszoritani igyekezett a forumról az önzetlenséget. A nemzet azonban már ébred, érez és lát és nem fogják többé megtéveszteni, hamis jelszavakkal, melyek elhangzása után kisarjadzott faluról-falura a nyomoruság penészvirága.

Azzal a tisztulási folyamattal egyetemben, mely most a magyar törvényhozásban végbe megy, a tisztább fogalmak árja kell, hogy hassa át a magyar nép lelkületét is. Hogy különbséget tudjon tenni azok közt, akik eddig a közgazdasági tevékenység cége alatt tönkre tették s azok közt, akik a néma, ideális, önzetlen közgazdasági tevékenységgel meg akarják menteni a pusztuló magyart.

Budapest, március 28.

A kvótatárgyalások Bécsben. Bécsből táviratozzák: Széll Kálmán miniszterelnök ma délelőtt Körber, az osztrák miniszterelnök hosszabb látogatását fogadta. Tizenegy órakor a magyar kvóta küldöttség Tisza Kálmán elnöklésével ülésezett, hogy a hetes albizottság számára az utasításokat megadja. Az ülésen Széll Kálmán miniszterelnök Lukács László miniszter és Popovits Sándor min. tanácsos is jelen voltak. A tárgyalás alapjául az ausztriai és magyar állambevétel az 1889—1898 évi zárszámadatai szolgáltak. Délután 2 órakor a két hetes albizottság közös tanácskozásra jön össze, mire 4 órakor mindkét albizottság a maga küldöttei előtt megteszi jelentéseit.

A közigazgatás egyszerűsítése. Megirtuk tegnapi, hogy a közigazgatás egyszerűsítésére vonatkozó javaslat legközelebb nyilvános-

ságra kerül, mert a belügyminiszterium kodifikáló osztálya befejezte a javaslat szövegezését. A javaslat főbb részei:

- I. A közigazgatási ügyekben a jogorvoslatok terén ma fennálló teljes rendszertelenség megszüntetése mellett a jogorvoslati módok és határidők egységesítése.
 - II. A rendőri büntető bíróságok terén a hatósági fokozatoknak, a jogorvoslati módoknak és határidőknek egységes megállapítása, valamint a büntető parancs intézményeinek életbeléptetése.
 - III. A kihágási büntető pénzek rendeletének, szövevényes kezelésének, nyilvántartásának és elszámolásának egységes alapon való rendezése.
 - IV. A kézbesítési ügyek, — a postaintézmény minél nagyobb mérvű igénybevétele mellett — a modern élet követeléseivel való összhangba hozatala.
 - V. A mai ügyvitel általános egyszerűsítése, megjavítása, különösen a vármegyei központi és járási, továbbá a községi (kör) jegyzői és a gyámügyi ügyvitel szabályzatainak, valamint a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok s a községek ügyvitelére vonatkozó alapelvek megállapítása.
- A közigazgatás javítását célzó többi javaslaton most dolgoznak.

Lits Gyula főispán. Hontmegye főispánjává, mint annak idején megirtuk, Lits Gyula országgyűlési képviselőt nevezik ki, aki a képviselőház folyosóján ma már a gratulációkat is fogadta. — Lits Gyula Fejérmegye vaali kerületét képviseli most pártonkívüli, azelőtt függetlenségi programmal. Régebben az első Ugronpártnak, amely a fokozatosan életbeléptető függetlenségi programot hirdette, alelnöke volt. A fejérmegyei szélső baloldali képviselő közül ő a második, akiből főispán lesz.

A Ház husvétii szünete tárgyában még ma sincs biztos határidő. Az azoaban kétségtelennek látszik, hogy a husvét utáni első ülést a Ház április 17-én fogja tartani. Az előbb való összeülést gátolja az a körülmény, hogy április 14-én és 15-én a görög keletiek husvétii ünnepei vannak, 16-án pedig Széll miniszterelnök a német trónörökös látogatása alkalmából Bécsbe utazik.

Választási mozgalmak Temesvárott báró Fejérváry Géza honvédelminisztert léptetik fel. A kisbecskereki kerületben Bessonyey Ferencel szemben föllép a volt nemzeti párti Steiner Ferenc. Versecen Herceg Ferencet jelölik. A *végvári* kerületben Vargics Imre ellenjelöltje Hollósy Gyula volt főszolgabíró lesz. *Lippán* dr. Fülöp Béle ellen föl akarják léptetni Adorján Sándor lapszerkesztőt. *Fehértéplomban* Szivák Imrét jelölik. A *kaposvári* kerületben Vörös Lászlónak nem lesz ellenjelöltje. A *nagyatádi* kerületben Csik Lajosnak két ellenfele lesz: gr. Széchenyi Aladár és Chernel Gyula. A *fővárosi VI. választókerületben* a Terézvárosban Lederer Sándor volt földmivelésügyi miniszteri titkár akarják fölléptetni *Badocza* János mostani képviselő ellen.

Az interparlamentaris konferencia magyar csoportja ma délután, pénteken déli 12 órakor a képviselőház I. számú termében ülést tart.

A horvát republikánus küldöttség, mint Zágrábból jelentik: Francisci elnöklésével gr. Khuen-Héderváry bár jelenlétében ülést tartott, amelyen a két választótervezet tárgyalta. Hosszabb vita után Egersdorfer előadó tervezetét fogadták el a részletes vita alapjául, amelyet azonnal meg is kezdtek. Az indítványt azután némi módosítással a részletekben is elfogadták. A küldöttség ma délután tartja zárülését, hogy a magyar renan-ciumra adandó válasz dolgában véglegesen határozzon.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 28.

A képviselők ma lassan gyülekeznek, nem ingerli már őket az Adria szerződése, pedig ma névszerinti szavazásra is van kilátás.

Percezel Dezső elnök jóval féltizenegy óra után nyitja meg az ülést s előterjeszti az időközben érkezett irományokat.

A napirendhez, az Adria szerződésének be-
cikkelyezéséhez az első felszólaló Mezey Mór.
— Halljuk! — kiáltja Rakovszky István.

Mezei azt hiszi, hogy a felmerült aggodalmakat sikerült eloszlatnia.

— Alig hiszem! — mondja Kubik Béla.

A szónok azután azt bizonyítja, hogy az Adria-szerződés nem érinti a szabad hajózást. Állítja, hogy a viteldíjak megállapítására a javaslatban a kereskedelmi miniszternek befolyása biztosítva van. A javaslatot elfogadja.

Kossuth Ferenc szerint a mai viszonyok közt nem helyes, hogy ily hosszú időre kötünk szerződést egy tengerhajós társasággal. A sürgősséget itt semmi sem indokolja. Ma még senki sem tudja, hogy 1903 után vámközösségben leszünk-e Ausztriával vagy nem.

— Ugy van! Ugy van! — a szélsőbalról. Meglehet, hogy akkor egész más utirányokra, más kikötői összeköttetésekre lesz szükségünk — mondja a szónok. A miniszter a vámtárgyalások közelsége miatt siettetni a szerződés megkötését. Ő épp az ellenkező nézeten van. Éppen ezért kell a kötésnél tartózkodóknak lennünk. Ami pedig azt illeti, hogy Ausztriában el akarják vágni közlekedésünk fonalát...

Hegedüs miniszter: Nem a tengeri közlekedésre mondtam.

Kossuth Ferenc: Hogy elvágják-e kereskedelmi közlekedésünk fonalát, arra részve az Adriának kevés befolyása lesz. Ebben a Házban senki sem tudhatja, hogy 1907 után hogy alakulnak kereskedelmi viszonyaink, mert akkor le fognak járni kereskedelmi szerződéseink.

— Igaz! — helyesel az ellenzék.

A szónok pedig példákat hoz fel állítása támogatására. Tegyük fel, hogy Olaszország eltörli a buza vámját s akkor nem-e tízszeredik meg buzakivitelünk Olaszországba s nem lesz-e ez irányban több hajójáratra szükség.

— Ez tiszta dolog! — mondja Polónyi Géza.

Kossuth Ferenc: Sürgősségre itt tehát semmi szükség nem volt. Ő határozottan ellene van annak, hogy az Adria szerződése újabb tíz évre kitolassék. Elítélőleg nyilatkozik arról, hogy az Adriát ki hagyták bujni az adózás alól. Adtak volna neki több szubvenciót, de ne sértették volna meg az elvet, hogy senki adóleengedésben nem részesülhet.

— Ugy van! Igaz! — kiáltja a szélbalról.

Nagy hibának tartja Kossuth Ferenc, hogy a szerződésben nincs kikötve felmondási határidő. Ez még nagy kárára lehet az országnak, valamint az is, hogy majdan a Bankverein keríti kezébe az Adria részvényeit, mely egy velünk ellenséges érületű országban, Ausztriában székel — mondja az ellenzék. — valóságos hazárdjátéknak mondja Mezei a szerződést s a javaslatot nem fogadja el, jelezve, hogy a szerződés helyeslése közt.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter csak röviden akar ma szólni. Mezei Mórnak megjegyzi a szubvencionált vonalakról, hogy nem történt rosszabbodás. A tarifát egy hónappal előre állapítják meg és módjában áll a kormánynak azt felülvizsgálni. A kormány, ha jónak látja a meg-

állapított tarifát, be is szüntetheti. Kossuth Ferencnek azt feleli, hogy önálló, vagy közös vámterület lesz-e, azzal nincs összefüggésben az, hogy Fiume hajóforgalmát emeljük — mondja az ellenzék nagy zaja közt. Az az előrelátás, hogy minden eshetőségre elkészülünk. Francia- és Németország is emeli hajóparkját.

— De monopoliumot nem ad! — kiáltja Polónyi Géza.

A miniszter a sulyt nem a járlatokra, hanem a hajók számára és azok szaporítására fekteti. Az igaz, hogy nem tudhatjuk, hogy melyik kikötők nyílnak meg és melyek zárulnak be előttünk. Ha Olaszországba nagyobb lesz a buzabevitelünk, több járlatot indítunk oda.

— Ujabb szubvencióval! — mondja Polónyi.

— Dehogy — feleli a miniszter, a társulat érdeke az, hogy oda indítson több járlatot, ahova több a szállítani való. Rátér ezután a Wiener Bankverein opció jogára. Az már az Adria alapító oklevelében is ben van, hogy az Országos Magyar Banknak, melynek a Bankverein jogutódja, elővételi joga van részvényekre.

Rakovszky István: Mennyire?

— Majd rájövünk — mondja a miniszter s felolvassa az Adria alapszabályának az erre vonatkozó szakaszát. Az Országos Bank a bécsi Bankvereinra ruházta ezen opcionális jogát.

— Huszoneezer forintért! — mondja Polónyi Géza nagy zaj közt.

— Ez nem tartozik reám — feleli a miniszter. Az opció-jog már egyszer gyakoroltatott s az ellen Baross Gábor sem tett kifogást. Ő maga is jobb szeretné, ha az a pénz az országba folyna, de ez a jog, azt megvonni nem lehet.

— Nagy tévedésben van a miniszter ur! — szól Polónyi.

— Polónyi ur lehet más véleményem van — válaszol a miniszter.

A kormánynak, mikor egy szerzett opció jogról van szó, nem lehet abba beleszólása, hogy hova folyjon a pénz. Azt bizonyítja azután, hogy a Bankverein sokkal kevesebb részvényt nyel rendelkezik, minthogy az akciókkal rendelkeznek. Különb magyar honpolgárok kezén is ma már 14.000 darab részvény van, új részvényeket pedig 1904 ig nem bocsájthat ki. Neki leginkább az fáj, hogy azt vetették szemére, hogy azért sietett a szerződéssel, mert nem az ország, hanem az Adria érdekeit szolgálja.

Molnár Jenő: Másként mondtam!

Hegedüs miniszter: Nem kívánja, hogyha majd Molnár Jenő miniszter lesz, őt is így aposztrofálják (Nagy derűtség.) Azután azt bizonyítja, hogy az Adriát prioritások kibocsátására kényszeríteni nem lehet. Ajánlja a javaslat elfogadását. (Nagy helyeslés a szabadelvű párton.)

Polónyi Géza félremagyarázott szavát igazítja helyre s azt mondja, hogy a miniszter nagy tévedésben van, midőn azt hiszi, hogy az ország a Bankverein-nel valami összeköttetésben van.

— Én? Hisz épp az ellenkezőt mondtam — mondja Hegedüs miniszter, Polónyi pedig azt kérdi, hogy micsoda ellenszolgálatot tesz a Bankverein azért a 3,475.000 koronáért, amit az Adria utján a magyar államtól kap. A miniszter a szerződésben feltételeket köthetett volna ki, hogy a társulat prioritásokat bocsásson ki. A miniszter abban is tévedésben van, hogy a részvények nem vándorolnak tulnyomó részben a Bankvereinhez s úgy beszél, mint aki soha nem látott részvényt. Bizonyítja, hogy a társaság a prioritások kibocsátásával nemesak nem vesztené, hanem nyerne.

Ennél a szerződésnél a magyar adófizetők filléreiből kap 400.000 millió koronát ajándéku. A miniszter nem tesz jó szolgálatot sem magának, sem a kormánynak, sem a többségnek,

ha ezt a szerződést keresztül erőszakolja, melyhez nem a gyanu, hanem az a biztos tudat fér, hogy az állam vagyonából 475.000 koronát elajándékoznak, ezt a szerződést, mely ellenkezik a politikai morállal és a hazafassággal. (Helyeslés a szélbalon.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter visszatartja Polónyi utolsó kifejezését. Ő nem tanul Polónyitól sem hazafasságot sem politikai morált. Magyarazza azután, hogy az Adria és a Bankverein közti viszonyoknak semmi köze a mi szerződésünkhöz. Mi a szubvencióért kellő ellenszolgáltatást kapunk ez az egész. És most kényszerítve vagyok rá mondja a miniszter — mély esendben — hogy leszámoljak egy pletykával melyet rólam híresztelnek.

Mindenek előtt mély elismeréssel nyilatkozik Rakovszky István lojalitásáról, aki tudtával is még politikai ellenfeleit is megoltalmazza a rágalomtól. Tegnap Rakovszky István képviselő a folyosón félrehívta őt és rá nézve bizonyos kompromittáló dolgokat mondott el. Hát az olyan kormánypárti képviselő, aki ha valami visszaélésről tud és azt nem a kormánynak mondja meg, hanem az ellenzékkel eselszövényeket sző az nem érdemel mást, minthogy őt azt pellengére állítsa és átadja a közmérgetésnek. (Percekig tartó taps és éljenzés minden oldalon.)

Ismételten megköszöni Rakovszky lojalitását, aki tegnap megmonta neki, hogy egy kormánypárti képviselő itt a Ház folyosóján azt a felvilágosítást nyújtotta neki, hogy Hegedüs miniszter azért erőszakolja keresztül az Adria szerződését, mert az Adria szerződésének egy harmadrésze az ő zsebébe van. (Óriási felháborodás.)

Rakovszky István: Igaz!

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter:

— Ez hazugság! Ez rágalom, melyet felháborodással utasít vissza s az aki ezt elkövette, nem érdemel meg mást, — mint megvetést.

A miniszter ez utóbbi szavait szinte a közlépre futva mondta, mire minden oldalról felhangzott a percekig tartó helyeslés.

Mély esendben állt fel ezután Rakovszky István és előadta, hogy hozzá már többször közlekedtek kormánypárti képviselők bizonyos leplező hírekkel s ő ezeknek azt mondta, hogy vagy a szabadelvű pártokhoz tartoztok vagy nem? de mindenesetre, ha ilyen dolgokról van tudomásotok, azt mondjátok el az ország színe előtt.

A tarifa-kérdésben tanuk előtt adott neki illoyalis információt egy kormánypárti képviselő, a másik, aki azt mondta, hogy az Adria részvényeinek egyharmada a miniszter zsebében van az négy szem közt beszélt vele.

Hegedüs miniszter: Egy sincs!

Rakovszky István: Ezennel felhívja tehát azokat a kormánypárti képviselőket akik vele a történetekben érintkeztek hogy ha van bennük jellem, tisztesség, maguk jelentkezzenek. (Éljenzés és taps hanzott fel e szavakra, az elnök az ülést öt percre felfüggesztette. Hegedüs kereskedelmi miniszter az izgatottságtól sápadtan ment ki a teremből kiáltva;

— Ezeknek a gyalázkodásoknak már végett kellett vetni.

A szünet alatt bent az ülésteremben s a folyosókon szinte forrott a képviselőház az izgalomtól. A képviselők gesztikulálva keresték Rakovszky informálóját. Kivált a kormánypárt szinte izzott a felháborodástól.

— Kik voltak? még sem jelentkeznek a nyomorultak? hallatszik itt is, ott is. A találgatások sem hiányoztak, ami olyan körülmények között nem valami tapintatos dolog. Végre megszólalt a szünet végét jelző esengetyű s az elnök megnyitotta újból az ülést.

Molnár Jenő mindenek előtt személyes kér-

désben jelentette ki, hogy előző beszédében a minisztert sérteni nem akarta.

Berzeviczy Albert mély figyelem közt szól. Mindenki tudja, hogy a mai kinos incidensről akar beszélni. A javaslatot — úgymond — elfogadja. A miniszter felszólalásából a legmélyebb felháborodással hallotta, hogy mi történt. A szabadelvű párt egy óráig sem maradhat azokkal, akik ezt az árulást elkövették. Rakovszky felhívására már most kellett volna nekik jelentkezniük.

— Igaz! Ugy van! — kiáltják mindenfelől.

Berzeviczy Albert reményli, hogyha az illetők helenapig nem jelentkezének, akkor Rakovszky István meg fogja őket nevezni. (Helyeslés jobbfelől.)

Rakovszky István elismeri, hogy a szabadelvű pártra nézve fontos ez a dolog. Az illetők meg nem nyilatkozhattak, mert nincsenek jelen. Ő neki különben még e nyomorult esettel szemben is kötelessége a diskreció s így nem nevezheti meg az illetőket.

Szentiványi Árpád azt panaszolja, hogy az illetőknek három nap idő adassék a jelentkezésre.

Molnár Józsiás szól azután általános érdeklenség közt, mire az ülés nagy izgalmak közt véget ér.

A katolikus autonómia.

Budapest, márc. 28.

A katolikus autonómiát szervező 27-es bizottság tegnap folytatta tanácskozását. Az ülés napirendjére került az a kérdés is, miképpen vegyenek részt a püspökök az országos katolikus gyűlésen, és egyedül ez a kérdés idézett elő hosszabb vitát.

Az ülésen gróf Szapáry Gyula elnökölt. Jelen voltak: dr. Hoványi Gyula előadó, dr. Samassa József egri érsek, Hornig Károly veszprémi püspök, Ivankovich József rozsnyói püspök, Bitta Dezső, Rajner Lajos pápai prelátus, dr. Várossy Gyula papröveldei igazgató, Molnár János pápai prelátus, gróf Apponyi Albert, gróf Zichy Nándor, dr. Hortoványi József, Sággy Gyula, Pásztélyi Jerő, dr. Günther Antal, dr. Győrffy Gyula, Timon Ákos és gróf Csekonics Endre.

A bizottság tárgyalás alá vette a 27-es bizottság munkálatának 4. §-át és elfogadta a kiküldöttek által javasolt szöveget. Ezután elfogadta a bizottság az 5. §-t is, amely így szól:

Ha az országos katolikus gyűlés oly határozatot hozna, melyre nézve a püspöki kar kimondja arról, hogy az önkormányzatnál ezen szervezet 3. §-ában, az egyházjogára vonatkozólag megszabott hatáskörét túlepte: az ily határozat érvénytelen. Ha valamely határozatról azt tartaná a püspöki kar, hogy az egyház érdekeit sérti, ez esetben aggályait vagy a gyűlés tartama, vagy berekesztésétől számítandó 15 nap alatt a gyűlés elnökével közölje. Az ily határozat végrehajtása újabb határozathozatalig függőben tartandó.

Ehhez a szakaszhoz gróf Apponyi Albert indítványára még a következő, a kiküldöttek által a 3. §-hoz javasolt pótlás került:

Oly általános érvényű határozatok, melyek a püspöki kar egyházmegyei kormányzatának jogkörét érintik, csak a püspöki kar hozzájárulásával válnak jogérvényessé.

A 12. és 13. §-nak a püspöki kar által javasolt módosítás szerint történt elfogadása után az 51 §-ra került a sor, amely szakasz a katolikus nagygyűlésről szól. A szakasz, a püspöki kar módosítása szerint, így hangzik:

Az országos katolikus nagygyűlés tagjai a) a püspöki kar által az igazgatótanácsba választott öt püspök és tizenkilenc szintén a püspöki kar által választott egyházi férfi; b) a zirci apát, a jászói és esornai prépostsok és a kegyes tanítórend főnöke, széküresedés esetén a kormányzó perjel, illetve az eddigi helyettes-rendfőnök; c) (az eddigi b) pont), az esztergomi, kalocsai, egri, gyulafehérvári érseki tartományokhoz tartozó káptalanok által, érseki tartományonként, a káptalan tagok közül választott két-két tag; d) az egyházmegyéik részéről negyvennégy egyházi képviselő.

Gróf Zichy Nándor és báró Hornig Károly a szakasz elfogadása mellett, Sággy Gyula ellene szólalt fel.

Dr. Samassa József egri érsek kijelenti, hogy a szervezet kiinduló pontja csak a katolikus egyház isteni szervezete lehet. A kormányzásban tehát csak azok ve-

hetnek részt, akik fölülről kaptak kiküldetést. A püspök az egyház konstitúciójában nem helyezhető arra a vonalra, ahol a világiak állanak, ezért a püspök intézkedésének érvénye nem függhet a világiak hozzájárulásától. Nem lehet megengedni, hogy a kongresszusnak bármely világi tagja olyan törvényhozói joggal bírjon, mint a püspök, akinek isteni küldetését, jogát, az egyház szabja meg. Ha katolikus jellegű szervezet megteremtéséről van szó, a püspöki kar módosítását kell elfogadni. Nem arról van szó, hogy a püspöki kar diszt adjon, hanem arról, hogy a katolikus egyház jellege megdönthetetlen maradjon.

Gróf Apponyi Albert véleménye szerint 1871-ben a püspöki kar tévedhetett, amídon oly szervezetbe egyezett bele, amely szerint a püspöki kar részt vehet a kongresszusban. Ha most az illetékes egyházi tényezők így fogják föl a kérdést, hogy ez az egyház isteni szervezetébe ütközik, akkor meg kell nyugodnunk. A püspöki kar javaslatát ajánlja elfogadásra.

Dr. Győrffy Gyula kijelenti, hogy a püspöki kar tévedett az 1870-71-iki szervezet alkotásában, akkor most is tévedhet. Sággy Gyula álláspontját pártolja.

A bizottság elfogadta a püspöki kar javaslatát, mire gróf Szapáry Gyula elnök bezárta az ülést. A legközelebbi ülés ma délután lesz.

FŐVÁROS.

— **A Rudas-fürdő parkja.** A főváros, miután a Döbrentei-tér százezrekbe került telkeit átengedte park célokra a közmunkatanácsnak, komolyan foglalkozik az új park berendezésével. A budai oldal egyik legszebb része lesz az új terület, amely leginkább a Rudasfürdő vendégeinek szolgál majd pihenőhelyül. A tanács felhívására a mérnöki hivatal ma bemutatta a parkberendezés és díszítés tervét. Legérdekesebb ebben, hogy a park közepén hatalmas szökőkút áll egy kis tavacska mellett. A tó a gellérthegyi vízesésből kapja a vizét. A park berendezését a budai hídfő elkészülte után kezdik meg.

— **A Kossuth-mauzóleum** új tervét dolgozta ki a mérnöki hivatal, mert a kerepesi-uti temető újabb rendezés és szabályozás alá esik s így a régi terv nem használható. A tanács az új tervet kiadta felülbírást végett a középítési bizottságnak.

— **A feledékeny Budafok.** Különös kérdést oldott ma meg a főváros mérnöki hivatala. A sárbogárdi állami osztálymérnökség arra kérte a biai főszolgabíró, hogy a bpest-pécsi vasut 11-12 szelvénye mentén építkező Mayer István munkáját azonnal szüntesse meg, mert az építés nem felel meg a tüzttárolat szabályainak. A főszolgabíró a jelzett vonalterület nyomán előbb Budafok községhez fordult, ahonnan azt a feleletet kapta, hogy a kérdéses területen senki sem épít; azután a fővárost kereste meg. A mérnöki hivatal utána járatott az ügynek s megtudta, hogy a 11-12 szelvény között Budafokon a község engedelmével nem Mayer, hanem Mager István építkezik. Az utánjárás persze pénzbe került s a hivatal ma azt javasolta, hogy a költségeket Budafok községen hajtásák be, mert az ő feledékenysége miatt kellett a mérnöki hivatalnak közbelépni.

— **Összekötő ut a Sváb-hegyen.** Az ideai költségvetésbe 16.000 korona van felvéve arra a célra, hogy a Mátyás király-ut és Tünderhegyi-ut között összekötő utat létesítsenek. A svábhegyi egyesület ma azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy az ut megépítését azonnal rendelje el, úgy hogy május elsején használatba vehessék.

— **A kisipar támogatása.** A tanács a mai ülésén elhatározta, hogy a köztisztviselési hivatal személyzetének a ruházatát a szabó-ipartestület szövetkezete utján készítteti. A szövetkezet ajánlata szerint az e célra előirányzott összegből még megtakarítás is lesz.

VIDÉKI KÖZÉLET.

— **Laskafalu új plébánosa,** mint ottani levelezőnk írja, a napokban foglalta el állását. Az új plébánost, Balogh Józsefet, a község nagy ünneppel fogadta. A vasutól a templomig sorfalat álló nép lelkes éljenzése közt ért be a plébános új otthonába. A templomban Müller Károly adminisztrátor üdvözölte a plébánost, aki nagy tetszéssel fogadott beszédében köszöntötte hivatát.

— **Jegyző választás.** Baranyavárott, mint lapunknak írják, most volt a segédjegyző választás. Hét pályázó közül Fortvingler István lett a győztes egyhangu-

választással. — A **belsőbücsi** körjegyzői állásra 13 pályázó közül Szabó Gyula görömbölyi jegyzőt választották meg.

— **Ipartestületi közgyűlés.** Pécsről írják: Tegnap volt a helybeli ipartestület évi közgyűlése. Az évi jelentés szerint, amelyet Dobozay István jegyző adott elő, a testület vagyona 10.601 kor., bevételei 5990 kor., kiadásai 5140 kor. A közgyűlés Schmelcer Ferencet választotta meg elnöknek. Pozsgay Lajos felszólalására elhatározták, hogy az önálló vámtérület érdekében felirnak az országgyűléshez. Azután megválasztották az előjáróság új tagjait.

— **Tisztújítás.** Szegzárdról írják: A szegzárdi római katolikus hitközség és iskolaszék ujonnan választott tagjai megválasztották az új tisztikart. A választás eredménye a következő: Világi elnöké egyhangulag megválasztották: Döry Pál alispán, jegyzővé: Horváth Ignác tanító, gondnokká: Ingh István, számvizsgálókká: Hirling Ádám főjegyző, dr. Haidekker Béla ügyvéd, Kiss Károly királyi járósbíró, Merverth Ferenc kereskedő.

— **Tanítóválasztás.** Aiter Péter virágosi kántortanító nyugdíjaztatásával üresedésbe jött virágosi kántortanítói állomásra három folyamodó közül Liebes Emil monostori osztálytanító választották meg.

Az állam nyerészkedése.

Budapest márc. 28.

Nemrég történt, hogy a székesfőváros arra a kellemetlen tapasztalatra jutott, hogy az 1899: VI. törvénycikk alapján a pénzügyminiszter 1.400.000 koronával megkárosította. Meglehetősen feltűnést keltett a miniszter eljárása, amelylyel a fővárosnak az állami italmérés jövedelme után esedékes részesedését „tévedésből” elszámolta. Az 1898 évről hátralékban maradt elszámolási részletről egészen megfélekedtek a pénzügyminiszteriumban, ahol akkép kontempláltak a dolgot, hogy az 1899: VI. törvénycikk hatályának lejártá után 1901-ben már semmi sem jár a fővárosnak.

Amit a pénzügyminiszteriumban ilyenképp kifőztek, arra a főváros élesszemű főszámvivője csakhamar rájött s olyan lármát ütött, olyan hévvel követelte a főváros jogainak épségben tartását és követelte a jogtalanul visszatartott százezreket, hogy a pénzügyminiszter celszerűbbnek látta, ha beismeri, hogy közegei tévedtek. A fővárosnak igazat adott s az 1.400.000 korona az állam kasszából átvándorolt a főváros pénztárába.

Ezt a megtörtént esetet amiatt elevenítjük föl, mert a vidéki városok egy része hasonló tévedésről panaszkodik. Még pedig olyan keserűséggel, hogy kénytelenek vagyunk elhinni nekik, hogy a miniszterium tévedés szándékos.

S amikor ezt a föltevést megengedjük, nem zárkozhatunk el a vidéki városok panaszai elől.

„A fogyasztási adó természetű jövedelmek rendezése — mondják a törvényhatósági városok feliratai — újabb teherrel és kárral jártak. Önkéntelenül azt kell hinnünk, hogy minden pénzügyminiszteri újítás tisztán arra való, hogy az állami háztartásban mutatkozó hiányt, efféle erőszakos megrövidítéssel üssék helyre.

Óriási adóterhek alatt roskadozunk, amelyeknek igen nagy részét azok a szolgáltatások nyelik el, amelyeket ingyen végzünk az állam helyett. S mindezek fejében az állam karpótlás helyett jogos jövedelmeinkben is megrövidít.

Tulajdonképp hol találjuk, hol keressük érdekeink biztosítását és megvédését, ha legtermészetesebb patronusunk, a magas kormány jár elől a megkárosításunkban?!

A vidéki városok jogos panaszából csak ezt a részt adjuk. Szükségtelen mellettük állást foglalnunk, mert panaszai nem szorulnak támogatásra, annyira igazak. De azt is reméljük, hogy a pénzügyminiszter épp úgy belátja közegei tévedését a vidéki városokkal szemben, amint megtette Budapesttel hasonló esetben.

Különös életmentés.

Budapest, márc. 28.

Ott ültek az Alpes bátor megmászói a tágas korcsmateremben s míg odakünt zúgott a fagyos szélvihar, mely vadul ráta az ablakokat, odabent a hangulatnak meg felelőleg rémes történeteket mondtak el az életveszélyes hegymászásokról.

Éppen valaki befejezte borzalommal teljes elbeszélését, midőn Felsmayer barátunk ekként vette át a szót:

„Szép, szép amiket itt elmondatok. De hát az az ut sem k'ya, amit mi öten tavaly tettünk az északi he-

gyekben. Ha látnátok micsoda hegyek! Óriási gletserk és hómezők, jégtorlódások, hegyszakadékok, szaggatott szikla falak, mint egy-egy óriási fésű! Egy szóval: nagy-szerűek! Már olyan magas régiókba jártunk, hogy fa, virág nem élt itt már, egy-egy páfrány féle ha akadt utunkba.

Jobból balról mély hegyszakadékok, melyek szinte vonzani látszottak le a mélységbe. A vezetőnk figyelmeztetett, hogy a talajra nagyon vigyáznunk kell, mert egyáltalán nem biztos. Engem egy meredek sziklapart felé nagyon csábított a kilátás s dacára a vezető és barátaim figyelmeztetésének: eltértem tőlük s egyedül mentem jobbra. Egy darabig minden baj nélkül eljutottam.

Éppen visszafordultam s integettem a barátainak: mikor érzem, súlyed alattam a föld és én hanyat homlok zuhanok alá a mélységbe. Hiába igyekeztem kezeimmel megragadni akármit, amivel feltartóztassam a rettenetes esést: menthetetlenül zuhantam a sima szikla falon alá! — Mikor egyszerre érzem hogy lábaimnál megragad valami s én esés közben megállok!

Nem értettem mi lehet. Félve néztem körül, nem valami gyenge ág tart-e? Semmi sem látszott. Szabadon látszottam függni, csupán csizmáimnál odaerősítve a falhoz! Mi lehet ez? Eszembe jutott, hogy a vidék telve van mágneses vassal!

Hát a hegyfalba is az volt és magához vonzotta az én erősen megvasozott hegyászó csizmámat! E közben barátaim is a szakadás helyére érkeztek, kötelet bocsájtottak le utánam. De nem tudtam a lábaimat mozdítani. Kénytelen voltam ott hagyni az egy pár csizmát s pár perc múlva barátaim között voltam! De mivel csizma nélkül odébb nem mehettem: lebozsájtottuk kötélre a vezetőt, hogy hozza fel a csizmákat. A derék fiú le is bocsájtkozott, de egyszerre rémes ordítás hallatszik alulról! Mi ez? Őt is megragadta a mágnes. S csizmáit mozdítani sem bírta.

Kénytelen volt ő is lehozni, illetve lábait kihuzni belőlük, hogy mozdulni bírjon! Kötelet kellett kötnie minden darab csizmára külön s úgy bírtuk rettenetes erőfeszítéssel azokat elszabadítani a mágnesség köréből. . .

E pillanatban lépett be a vendég: Uraim, volna néhány adag felvágott, nem parancsol valaki?

Talán ez az ur s csodálatosan mindenki Felsmayerre nézett. . .

J. Walten.

KÜLFÖLD.

Az osztrák delegáció megválasztása.

Bécsből jelentik: Az osztrák parlamentnek zajos napja volt tegnap. Az ülés délelőtt feltizenkettőkor kezdődött az árvapénztárak kezelési főlösegeinek hovatartozásáról szóló törvényjavaslat folytatolagos tárgyalásával. A javaslatnak elfogadása után az elnök beakarta rekeszteni az ülést azzal az indítvánnyal kapcsolatban, hogy a legközelebbi ülést este 7 órakor tartásuk meg a delegátusok megválasztása végett.

A német radikálisok nagy zajban törtek ki erre és követelték, hogy a delegátusok megválasztását egyáltalán vegyék le a napirendről.

Dasimski fölszólitotta az összes néppártokat, hogy a delegációválasztás ellen szavazzanak. Nagy lármá, könyvesapdosás vette kezdetét ezután, a szenvedélyes vitatkozásban részt vesznek minden pártból. Végre is névszerinti szavazással elvetik a német radikálisok azon indítványát, hogy a delegátusok megválasztását levegyék a napirendről. Ez a heves szövharc egész estig tartott.

Este nyolc órakor az elnök megnyitotta az esti ülést és konstata a ház határozatképességét. Egy órára azonban fölfüggesztette az ülést, hogy tartományok szerint kijelöljék a delegátusokat.

Este kilenc órakor újból megnyitották az ülést mindjárt a választás került sorra.

Első sorban a csehországiakat választották meg; a csehországi delegátusok: Baernreither, Belcredi, Hezold, Iro, Kaftan, Kramer, Tabatmann, Pergel, Paek, Wolf; póttagok Deym és Hoffmann Vince. Dalmácia delegátusa Ienics, póttag Borecsics. Az elnök azután elrendelte a galíciai tagok megválasztását. A lengyel klubhoz nem tartozó galíciai képviselők erre zajos kiáltások közt tiltakoztak a választás ellen és a földre dobálták a szavazólapokat. Miután elhagyták a termet, a nagymeték folytatták a kiátozást. Tíz óra felé ugyanis Wolf fölkiáltott, hogy a Ház határozatképtelen s azért tiltakozik a választás

ellen. S mivel Zacek alelnök nem rendelte el a képviselők megszámlálását, a nagymeték nagy lármát csaptak. De hiába tiltakoztak a választás érvényessége ellen, a választó aktus tovább folyt. Megválasztották azután Galiciából: Abrahamoviczot, Jávorszkit, Kozlovskit, Popovszkit, Weigelt; póttagok lettek: Sapieha herceg, Roskovszki. Alsóausztriából megválasztották: Axmann, Skrbenszki, Vogler; póttag Hofer Hans. Felső-Ausztriából: Kern, Plass; póttag Schlegel. Stíriából: Stürgk, Pommer; póttag Walz. Salzburgból: Sylvester; póttag Hüber. Krajnából: Sustersik; póttag Zitnik. Bukovinából: Wassilko; póttag Lupul. Morvaországból: Kübeck, Lecher, Stransky és Zacek; póttag Luksch és Vychodit. Sziléziából: Herzmanski, póttag Sedlniki Tirolból: Delugan és Tollinger; póttag Foarg. Vorarlberből: Thurnher; póttag Loser. Isztriából: Rizi; póttag Bartoli. Görz-Gradiskából: Lenassi; póttag Antonelli. Triesztből: Aquarelli; póttag Basevi.

A választás után az elnök a legközelebbi ülést holnap déli feltizenkettőre tűzte ki. Wolf az ülés lefolyását törvénytelennek jelentette ki.

Az ülés 11 óra 20 perckor végződött.

A merényletek logikája.

márc. 28.

Napról-napra merénylet hire jön Oroszországból. Vagy azt halljuk, hogy megakarták ölni a minden oroszok cáriját, vagy azt, hogy e hirt megcáfolják. Ha mindkettőből valamit le is vonunk: a konzekvencia az, hogy bizony a minden oroszok cárija is egész bizonyosra veheti, hogy ha csak egyszer nem vigyáznak kellőképp rá, a levegőbe röptik.

Ha a merényletekben rendszert akarunk felállítani, először nehezen lehet, mert a zsarnok orosz hatalommal szemben merénylőt látunk a szabad francia köztársaságban, a szabad Olaszországban. Igen ám, de vegyük a motívumokat is tekintetbe. Olaszországban a nép nagy tömege elégedetlen a mai uralkodóházzal, az egész ország méhrajhoz hasonlólag fel van zavarva legszélsőségekbe menő eszmékkel. Hol egy anarchista tanokat magába szívott urgyűlölő olasz paraszt szívesen kezébe ragadja a fegyvert anélkül, hogy annyira ismerné annak a tettek a maga mivoltát, mint az orosz nihilista, aki ismeri tette borzalmát, de moraliter bűnnek nem tartja. Franciaországban sem más adta a merénylő kezébe a fegyvert, mint az anarchizmus lélek bódító tanai, minden alkotmányvédő eszme nélkül. Ha eltekintünk ettől, a merényletek logikájának képe feltalálható az egyes alkotmányok szilárdságában vagy gyengeségében. Az alkotmányát ismerő s annak tudatában levő angol nép kísértette-e meg elpusztítását a királynőnek vagy most a királynak? Nem. Az orosz cár, Vilmos császár folyton merényletek közt lebegnek az alkotmányt nem éhező népek között.

S van benne valami helyzeti különlegesség, hogy épp ez a két ember, akik a világalalmért versenyezve milliónyi embert állítanak oda, egymást ölni: épp ez a két uralkodó remegve kell, hogy aggódjanak a maguk életéért. Persze katonát ad a haza másikat, de életet még nekik sem adhat senki ujat!

A lengyelek kérelme. A lengyel képviselők, bécsi tudósítás szerint, gróf Goluhovszkyt felkérték, hogy járjon el a poroszhatóságoknak a poseni tartományokban lakó lengyelek ellen elkövetet visszaélései miatt Berlinben. A lengyel képviselők állítólag azt is mondták, hogy külföldben leteszik mandátumukat, mert nem akarnak büntársak lenni az által, hogy a Poroszországgal szövetséges Ausztria törvényhozásban helyet foglalnak.

TÁVIRATOK.

Orosz-kínai bonyodalom.

Sanghai, márc. 28. A kínai udvar tudatta a hatalmak pekingi képviselőivel, hogy Kína végképpen megtagadta a Mandzsuoországra vonatkozó orosz-kínai szerződés aláírását. A pétervári kínai követ levelet küldött gróf Lamsdorff külügyminiszternek, amelyben az aláírás határidejének meghosszabbítását kérte. Lamsdorff ezt a levelet felbontatlanul visszaküldte a követnek.

Washington, március 28. A külügyi hivatal arról értesítették, hogy Németország, Nagy-Britannia és Japán a brandszu-szerződés aláírása esetén fölmentve éreznék magukat ama kötelezettségek alól, melyeket a kínai kérdésben az utóbbi időben tett ismételt nyilatkozatok szerint elvállaltak. Ezek a hatalmasságok most állítólag azzal a kérdéssel foglalkoznak, hogy milyen lépésekkel kellene ellensúlyozni Oroszország eljárását.

Washington, márc. 28. A kormány a titkos orosz-kínai egyezményben a hatalmasságok általános egyetértésének megsértését látja és eltökélt szándéka egész erkölcsi befolyását érvényesíteni, hogy az egyezmény megkötését megakadályozza, de tovább nem szándékozik menni.

Peking, márc. 28. Az a hír, hogy Kína elvette a Mandzsuoországra vonatkozó szerződést, alaptalan; ellenben megerősítést nyer az a hír, hogy Kína kifogást tett az egyezménynek több pontja ellen, melyekről most tárgyalnak.

Délatrikai harctér.

London, márc. 28. Kitchener kijelentette, hogy a háborúnak még évek múlva sem lesz vége, ha a kormány nem küld legalább harmincezer friss katonát.

Fokváros, március 28. A pestis komolyabb arányokat kezd ölteni. Az Európaiakra a megbetegedéseknek egyre nagyobb százaléka esik. Simonstownban egy, a greenpointi táborban két katona betegedett meg pestisben. Simonstownban egy haditengerészeti hivatalnok meghalt. Azonkívül megbetegedett nyolc benszült és két európai.

London, márc. 28. De Wett és Botha egyetemes szándékoznak, hogy az angolokat Johannesburgban és Pretóriában nyugtalanítsák. De Wett és Stein hír szerint, skorbutban szenvednek.

Zavargások a Balkánon.

Szaloniki, márc. 28. Még egyre tart a gyanus bolgárok letartóztatása és a házmotozások. A gyevelui kerületben levő Bosnica és Izvor községekben 40 bolgár embert tartóztattak le. Egyes községekben állítólag sok fegyvert találtak a bolgároknál. A nemrég letartóztatott Nikolov nevű bolgár könyvnyomda-tulajdonos, akinek lakásán kompromittáló iratokat és töltényeket találtak, a börtönben öngyilkosságot kísérelt meg. Hír szerint a Sztruma völgyében, így Petricében és környékén nagyon feszült a viszony a bolgár és a muzulmán lakosság között, de ez a hír még megerősítésre szorul.

Karcolatok.

Márc. 28.

Az „Adria” erősen háborog. Egynél több rozoga hajó uszik a hullámokon, mint a mennyiről Molnár Jenőnek tudomása volt. Ez pedig az inkompatibilis urak ételmezt szállító hajója. Ketté kell törnie az inkompatibilizmus zátonyát.

És ha az inkompatibilis hajó el is süllyed, akkor ki kapaszkodják a mandátum utolsó deszkaszálába, mikor az is olyan nagyon . . . drága már!

Anglia mégis győzedelmesen állja meg a dél-afrikai hadjáratot.

A burokat ugyan nem győzi le, hanem legyőzi önme gát és . . . visszavonul Dél-Afrikából.

Magyarországon úgy elhatalmasodott a cimkőrság, hogy már a szabót is *postómérnöknek* nevezik.

Kivált a mióta lámpással kell keresni az olyan pályát amelyen ne lenne kapható a doktorátus cifrasága!

Rég megmondtuk Eötvös Károlyról, hogy ártatlanabb politikus egy fehérruhás leánykánál.

Imé, a minap fehérruhás leánykák énekeltek Hymnuszt az ünnepelt férfit arcképénél, most ő énekel róla Hymnuszt.

Nem csoda, hogy annyian *hevülnek* Ehrlichért, mikor mindenki számára van *kályhája*!

Gili Balázs.

Csúz és kőszvénynél

hatásban felülmúlhatlan a Zoltán-féle csúz- és kőszvény elleni kenőcs, most a betegek, kik 15-20 éve szenvednek s fürdőket és gyógyszerket használtak eredménytelenül, — e szernek köszönhetik meggyógyulásukat, üvegje 2 koronára.

ZOLTÁN BELA gyógyszerárában
BUDAPEST,
V. Sétány-utca és Szabadság-tér sarkán.

NAPIHIREK.

Budapest, március 28.

— **(A trónörökös Budapesten.)** Ferenc Ferdinánd trónörökös április 11-én Abbaziából Budapestre érkezik.

— **(A legifjabb főherceg keresztelése.)** Lipót Saluator főherceg és Blanka főhercegné ujszülött fiának megkeresztelése, kedden délelőtt 11 órakor ment végbe Bécsben, a főhercegi palotában, a király jelenlétében. A keresztelés szertartását dr. Mayer Lőrinc püspök, udvari és burg-lelkész végezte. Az ujszülött főherceg a keresztelésben az *Antal Mária Ferenc Lipót Blanka Károly József Ignác Ráfael Mihály Margit Niczétás* nevet kapta. Keresztszülők *Ferenc Saluator* főherceg és *Mária Valéria* főhercegné voltak.

— **(Királyné, aki maga szoptat.)** A Quirinában hetek óta égető kérdés volt a születendő királyi baby leendő *dajkájának* a kérdése. A palotahölgyek s a királyné környezete vetekedtek az ajánlásokban, melyek azonban meglepő módon váltak fölöslegessé. A fiatal *Elena* királyné ugyanis nagyon erélyesen kijelentette, hogy *gyermekét maga fogja szoptatni*. E kijelentés a Quirinában valóságos revolúciót támasztott. Ez utánzásra méltó példának oly magas helyről az arisztokrata körökben bizonyára áldásdus következményei lesznek.

— **(Halál a gyakorlaton.)** Kassán, szerdán hajnali 3 órakor a hadtestparancsnok riadót fuvattatott. Az összes kassai csapatnevek kivonultak gyakorlatra. Tíz óra tájban a tüzérezred parancsnoka, báró Scholley Sándor lováról lebukott. Báró Müller segédtséget azonnal segítségére sietett s néhány perccel később az ezredorvos megvizsgálta és szívzélhűdést konstataált. Mentőkocsin a katonakórházba vitték, ahol 11 óratájt meghalt. A hadtestparancsnok azonnal lefuvattatott. Báró Scholley a III. oszt. tiszti szolgálati érem tulajdonosa, a porosz Johanniták lovagja és a 6. tüzérezred parancsnoka. Temetése holnapután lesz katonai pompával. Scholleyt neje és két gyermeke gyászolja.

— **(Új tengerészeti attasé Londonban.)** Stranyavszky László cs. és kir. fregattkapitányt, aki 1896 óta mint tengerészeti attasé működött Londonban nagykövetségünkönél, a király ettől az állásától fölmentette és kiváló érdemeinek elismerésül a vaskorona-rend harmadik osztályával tüntette ki. Utódává Ritter József korvettkapitányt nevezte ki a király.

— **(A szegények és a művészet.)** Hock János a Nemzeti Szalon elnöke dic-éretre méltó tettel fokozta az iránta érzett nagy rokonszenvét a közönségnek. Lehetővé tette a főváros szegényebb embereinek is, hogy a Nemzeti Szalon internationalis képtárlatát megtekinthessék. Teljesen díjtalanul mehetett ma bárki a Szalonba reggel 9 órától este 8-ig, nem kellett semmi belépő díjat fizetni. A közönség nagy csadatokban tödült a tarlatra s ketszázával bocsájtották be őket a termekbe. Látnivaló ebből hogy nálunk bizony érdeklődnek a művészet iránt sokan, csak hogy az a baj — olyanok, akik *szegények* s nem áldozhatnak semmit a művészetért.

— **(Szerelmes a nagyapó.)** Ezüstös fűrtök borították már *Tahy* András *szászfai* lakos öreg fejét. Hatvan esztendő viharzott el fölötté, de még ép, egészséges volt, acélizmai nem ernyedtek el, lelkében fiatalos tűz égett és szíven még fogott a szerelem. *Balogh* Eszter a faluba vetődött csinos fiatal paraszt cseléd ejtette szerelmbe az öreg parasztgazdát. A fiatal leány a többi leányok példáján évődött az ösfejú emberrel, mosolygott reá, megerőgatta, s a pajkos kacérkodásnak az lett a vége, hogy a szemében izzó tűz megperzselte *Tahy* András szívét.

A szerelmes öreg házassággal kínálta meg a leányt, de az csak akkor döbbent meg a veszedelmes játéktól, mikor következményeit látta. Eleinte megrémült tettetől, de könnyű vére végre is felülkerekedett s kacagva szólt az öreghez:

— Még nem akarok nagymama lenni, hogy a nagyapóhoz menjek feleségül.

Az udvaron dolgozó leányok is hangosan kacagtak:

— *Nini a nagyapó szerelmes...*

Tahy András arcáról leritt a fájdalom a megaláztatásért, de nem szólt semmit, csöndben elballagott. Tegnapi aztán a Kolozsvár közelében levő *szászfai* nyiresben, egy karsu, fehér nyírfán felakasztva találták az erdőbe szánt munkások.

— **(Sikasztó gyáros.)** Kolozsvárról írják: *Solymosi* Olivér, az Amerikába szökött gyárosról most derülnek ki a már régóta elkövetett bűnök hosszú láncolatai. Napról-napra érkeznek a bűnvádi feljelentések ellene. A legfurfangosabb csalásait a következőképpen követte el: Ügyvénei gépeket ajánlottak a birtokosoknak s mikor az alku — a papírminta alapján — meg volt kötve, akkor nyájas és lekötölező mosolylyal szóltak: — „Uraságod ne fizessen most készpénzzel. Csak egy váltót kérünk, ellátva pár jó kezessel.”

A váltót *Solymosi* vidáman leszámítottatta, de azért harmad-negyed hétre levél ment a kibocsátáshoz:

Tisztelt Uram!

Legnagyobb sajnálatomra tudatnom kell önnek, hogy váltóját nem fogadták el s így a gépet nem szállíthatom. Kérem tehát erős jótállással egy újabb váltót részemre kitölteni, mely esetben aztán én is eleget teszlek magamra vállalt kötelezettségeimnek...

A naiv gazdálkodók beugrottak ennek a raffinériának és *Solymosi* a friss váltók ellenében most már másodszor vette fel az összeget. De gépet persze most sem küldött.

Igy csinált a svihák gyáros, például *Mányai* Lajos karcagi birtokossal, akit ezen módon 13800 korona erejéig károsított meg.

Ez még csak egy név, de tekintve, hogy a feljelentések légió száma adatnak be az ügyészséghez dr. *Hunvald* Lajos útján, valószínű, hogy százezer koronák fognak szoba jönni.

— **(Tűz egy községben.)** *Bogyoszló* biharmegyei községben — mint tudósítónk jelenti — tegnap délnem nagy tüzvész pusztított, mely három házat s számos melléképületet pusztított el. A tűz keletkezését, mint oly sok esetben, úgy most is gyermekek játéka idézte elő. Néhány gyermek gyufával játszadozott s az eldobott gyufától meggyuladt egy pajta s csakhamar veszedelemben forgott az egész környék. Hogy a tűz több kárt nem okozott, az főleg a lakosok önfeláldozó szolgálatkészségének köszönhető, melylyel az oltáshoz láttak. Az oltás megkövetelte a maga áldozatát is. Egy fiatalember ugyanis, aki az oltásnál különösen kitüntette magát bátorságával, ezen nemes cselekedete közben annyira megsérült, hogy most élet s halál között lebeg.

— **(Wolseley lord Budapesten.)** Illusztris vendége lesz a közeli napokban fővárosunknak. *Wolseley* lordot uralkodója VII. *Edvard* angol király azzal a megbizással küldte a kontinensre, hogy trónraléptét hivatalosan is tudassa a hatalmakkal és azok kormányaival. A lord már Törökországban, Bulgáriában és Szerbiában megfelelt hivatásának s most Bécsben időzik, honnan fényes kíséretével együtt pénteken érkezik Budapestre. Az angol vendégek részére egy egész lakosztályt rendeztek be a Hungária szállóban.

— **(Hat betörés)** A betörők hosszabb pihenő után ismét dolgoznak. A fővárosban nem kevesebb, mint öt helyen jártak s loptak el kiselb, nagyobb értékű holmit. *Rozsnyai* Károly antikvárus Muzeum-körút 15. számú üzletét az udvar felől nyitották föl, s onnan 24 kor. 50 fillért s egy csomó könyvet vittek el. — *Pinterics* Józsefné Német-utca 30. sz. a. levő lakásából 56 koronát loptak el. — A Gyár-utca 5 számú házban két lakást is feltörték a betörők. *Kliczpera* János mérnök lakásából 240 korona készpénzt, dr. *Glück* Soma orvoséból pedig eddig meg nem állapítható holmikat elcipeltek magukkal. — *Magrik* János korcsmáros üzletében a *Nefejejs*-utca 11. sz. a. levő házban is próbálkoztak, de itt tettenérték őket. Az egyik *Schembgen* György budapesti születésű 47 éves cserapes és *Hornyák* István budapesti születésű 40 éves többször büntetett napszámos. Átkísérték őket a vizsgálóbíróhoz. — Végre a hatodik betörés Szegeden történt. Itt *Bach* Antal órásnak törték fel az üzletét s onnan 26 ezüst órát s 10 ébresztőt loptak el. Ez utóbbiakban „*Bach* Antal Szeged” felírás olvasható. A betörőket nyomozzák.

— **(A kis szökevény.)** Kolozsvárnak érdekes szenzációja volt tegnap. Egy fekete ruhás, magát *Eleonóra fonescu Slaniceanunak* nevező hölgy érkezett a városba és megszállt az Angol királynőbe. Itt nagyuri módra „rendelt.” Midőn fizetésre került a dolog, kijelentette, hogy csak romániai pénze van s azt be kell váltania. Napközben folytonosan kocskizott. A fiakereseket a szálloda portásával akarta kifizettetni, sőt a divatkereskedőt is hozzá küldte pénzért. A szálloda személyzetében gyanút keltett a titokzatos hölgy magaviselete s jelentést tett a rendőrségen. Ekkor aztán kiderült, hogy öngyűlöletének egy árva fillére sincs. A rendőrség e ött több előkelő kolozsvári családot nevezett meg, s hivatkozott rájuk, mint akik igazolják kiletét. Hitelezőit azzal nyugtatta meg, hogy reggelre mindenkit kifizet, mert akkorára megérkezik egyik ismerőse: *Kerény*, kit Brassóban főként egy ezer lei-os bankjegy beváltására. A rendőrség a titokzatos ide-

gent reggelig saját költségére a *Biazini* szállodában helyezte el. Reggelre csakugyan megérkezett *Kerény* s rájöttek, hogy az ezer lei-os bankjegy története is mese volt. A hölgy kocsiárra ült s pár órai kocskizás után beszállt a *New-York* szállodába. Most kezdődött még csak a nagyuri élel. Pár óra alatt 88 korona cechet csinált. A kávéházban husz képes levelezőlapot kért, franciául megírta, ezt a két szót használván aláírásul: „*L'ancienne gouvernante.*” Végre fizetésre került a sor. A becsapott pincérek a rendőrségre vitték a fekete ruhás hölgyet. Innen kiszabadulván, az éjet a fiakeresnél töltötte, kinek felesége megosztotta vele ágyát. Hétfőn reggel *Kerény* fölment a rendőrségre s jelentette, hogy a titokzatos hölgyet *Szebenből* ismeri. Egy *Blotz* Sándor nevű szatócsnak a nővére, kitől valószínűleg megszökött. Nincs teljes esze s már többször elszökött bátyjától. A hölgyet *Blotz* Nórának hívják. *Kerény* a szatócsot a rendőrség utasítására táviratilag értesítette nővére ittletéről. *Blotz* Sándorné hétfőn este Kolozsvárra érkezett s tegnap reggel visszavitte a kis szökevényt *Szebenbe*, ki megígérte, hogy a legelső alkalommal megint visszazökök, mert Kolozsvár nagyon megtetszett neki.

— **(Szerelmi dráma.)** *Bruck-Ujfalu* most már hivatalosan *Királyhidán* véres szerelmi dráma játszódott le a mult szombaton. *Szabó* József 22 éves munkás szerelmi viszonyban élt a 18 éves *Thekla* Margittal. A legény már hónapok óta munka nélkül volt és Bécsbe utazott, hogy munka után nézzen. — *Szabó* távollétét a leány arra akarta felhasználni, hogy vele végleg szakítson. Ékes lelvében megírta a leánynek, hogy többé nem szereti. A szerelmes fiatal, amint megkapta a levelet, rögtön visszautazott, könyörgött a leánynak, hogy ne hagyja el. Kérése süket fülekre talált. Elkeseredésében vett egy hatlövetű revolvért. Beállított *Thekla*-hoz. A leány szerencsétlenségére egyedül volt. „Ha haragszol reám — úgy halj meg!” mondta ki az ítéletet és kétszer rálőtt kedvesére. *Margit* az egyik golyó mellén, a másik nyakán találta a legény azután saját maga ellen fordította a fegyvert és kétszer a nyakába lött. Felgyógyulásukhoz nincs remény.

— **(A zsemle.)** Tisztelet édes anyám a pékmester urat, — mondja az inas, — s kérdezeti, hogy miért oly kicsinyek a zsemlek?

— Mondd meg, édes fiam, — válaszol a pék, — szépen tisztelem az asszonyodat, azért oly kicsinyek, mert még csak egy naposak.

— **(Öngyilkos pénzügyi szemlést.)** *Kis-martonból* jelenik: *Jancsics* Győző itteni pénzügyi szemlést hivatalos helyiségében szolgálati fegyverével fejbe lötte magát és nyomban meghalt. A szerencsétlen szemlést még alig 42 éves javakorbéli ember volt, Annál érthetlenebb öngyilkossága, mert csak öt hónapja vezetett oltárhoz fiatal, szép feleségét. Mindenki csendes, szolid embernek ismerte, aki rendezett viszonyok között élt. Miután semmi magyarázó írást nem hagyott hátra, azt hiszik, hogy idegbaja miatt szabadult el az élettől; az utóbbi időben ugyanis nagyon sokat panaszkodott főfájásról. A szolgabíró és a rendőrkapitányság kiküldöttéi jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és aztán a szerencsétlen ember hulláját a halottas kamarába vitték.

— **(Uralkodók kincsei.)** Egy angol folyóirat érdekes cikket közöl ilyen címen. A közlemény szerint rendkívüli nagyságu és értékű kincs van felhalmozva az orosz cár kincsesházában. Az ő és a carevnának koronái hatvan millió rubelt érnek, ékszereik közül egyetlen egy sincs olyan, amelynek történelmi nevezetessége ne volna. *Kremlin* kincseinek is óriási értékük van. Legtöbb gyémántja az uralkodók közül a szultánnak van, arany-ezüst tálainak se szeri, se száma. Gyöngyök és karikagyűrűk képezik gyémántjain kívül gazdagsága legjavát. Annyi ezüstedény van a windsori kastélyban, hogy két millió font sterlingért se lehetne megvásárolni. Egyetlen tál a mi pénzértünk szerint 15 millió koronát ér. Aranyból való tigrisfej is van a kincsesházban, a tigris szeméi gyémántból vannak kirakva. *Viktória* királynőnek volt egy porcellánkészlete, amelynek az ára éppen akkora, mint egy miniszternek évi fizetése. Van a kincsesházban egy aranyból készült földgömb, ezen a világ nagyobb városai gyémánttal vannak megjelölve, a folyamat pedig egymás mellé rakott aranypénzcsékekkel. Husz millió ennek a földgömbnek az ára. A sahnak és az indus rajahnak a kincsesházaiban körülbelül egyenlő szépségű s egyenlő értékű drágaságok vannak felhalmozva.

— **(Gyilkos pénzhamisítók.)** A felvidéken Udván, egy tettenért pénzhamisító banda, az elárulástól való félelmében, gyilkosságot követett el. Ugy történt, hogy *Szernye* József, *Szernye* Ignác, *Pál* Ferenc és *Szurnyik* Mihály udvai lakosok a pénzhamisításra adták fejüket. *Szernye* József házában gyártották a hamis koronásokat és forintosokat. *Vida* Imre, *Szernye* szomszédja,

a mult héten egy este valami dologban átment szomszédjához. Minthogy a lakásban már sötét volt, a kamrába nyitott be, ahol világosságot látott. Amint benyitott, éppen akkor szedték ki az öntő-tégelyből a csillogó új koronákat. Amint a banda tagjai észrevették, rögtön félredobtak mindent és Vidát kitudskolták a kamrából. Másnap már kezdtek a faluban sutogni, hogy Szernyeéknél pénzt gyártnak. Vasárnap este a banda tagjai egy koresmában találkoztak Vidával, akit addig itattak, míg tökéletesen berugott s így indult hazafelé. Vidát hétfőn hajnalban szétvert koponyával halva találták az utcán. Vidáné elbeszélése alapján a csendőrség letartóztatta a négy pénzhamisítót, akik a bűnlejek előkerítése után bevalóttak a gyilkosságot. A csendőrség bekísérte a négy gyilkost a törvényszékhez.

— **(A megcsalt férj boszuja.)** Megyerről véres családi dráma hírének jelentik: Makai Ferenc, 56 éves gazdálkodó ember özvegyesre jutván, másodsor meg nősült. Szép, fiatal lányt vett feleségül. Az egymáshoz nem illő házastársak mindaddig boldogan éltek egymással, míg Makainak legidősebb fia: Sándor haza nem került a katonaságtól. A szép mostoha és a délceg fiatal legény megszerették egymást s az öreg háta mögött bűnös viszonyt folytattak. Mikor a férj ennek tudatára jött, borzasztó boszura határozta el magát. Most vasárnap este, mikor lefeküdt, egy beretvát és egy revolvert dugott a vánkosa alá. A fia későn jött haza ittasan s az istállóban feküdt le. Mikor már mindenki aludt, az öreg Makai elővette a beretvát s azzal az alvó fiatal asszony nyakát átmetszette. Azután kiment az istállóba és fiát, aki szintén mélyen aludt, halántékán lötte. Mikor a két áldozattal végzett, elment a csendőrséghez és elmondta, hogy mit eslekedett. Az öreget letartóztatták és bekísérték a törvényszékhez.

— **(Ebhűség.)** Néhány nappal ezelőtt *Vorchdorfban* szerencsétlenül járt *Frischauf* Nándor, az odaváló püspöki uradalom fővadásza. Új hidat építettek ott az egyik hegyi patak fölé s a fővadász a hidvizsgáló bizottságnak tagja volt. nt a vizsgálat után szürkületkor a hegyek hazafelé indult, egy hegyszakadék előtt megbotlott és a mélységbe zuhant. Kutyája, gazdájának szerencsétlenségét látva, visszaladt az épülőfélben levő hidhoz. A még ott munkálkodó emberek mindjárt rosszat sejtettek, mert tudták a kutyáról, hogy a vadászt rendes körülmények közt soha sem szokta elhagyni. A munkások követék a kutyát, amely a vadászlakhoz szaladt a híd felé és ott az ajtót becsiszolva felkeltette *Frischauf* feleségét. Ez szintén rosszat gyanított és a munkásokkal folytonosan a kutya nyomában haladva végre rátalált a holttestre. A fővadász, aki 60 éves volt, közt/szeletnek örvendett s így szerencsétlensége az egész környéken részvétet és sajnálkozást keltett.

— **(A bur asszonyok.)** A burok szabadságharcából kiveszik a maguk részét a bur asszonyok is. Nem karddal, öldöklő fegyverekkel szállnak sikra, hanem hazaszeretettel, lelkesedéssel állnak csatasorba. Feleségük lelkesedéséből új erőt merítenek a küzdelemre az elszánt harcosok s folytatják a csatát fáradhatatlan kitartással. Akárhányszor eklatánsan bebizonyították ezt a bur asszonyok s ilyen körülmények közt senkit se lepelt meg *Stein* elnöknek a bur asszonyokról a minap tett következő kijelentése: „A mi asszonyaink fényesen kiállották a hazaszeretet tüpróbáját. Erős a hitem, hogy a jövőben is tudtul adják férjeiknek és gyermekeiknek, hogy minden hazafiának szent kötelessége a hazáért és a szabadságért életét is feláldozni.”

— **(Kirablott posta.)** Az elmúlt éjjel a *csákvári postakocsit* közel *Vértes-Boglár* községhez kirablották s a *postakocsit meggyilkolták*. A kocsinak iszonyatosan megcsönkített hálláját az erdőben találták meg a csendőrök, akik a rablógyilkosok kézrekerítésére széleskörű intézkedéseket tettek. *Tömöry József* vizsgálóbíró és *Tóth István* kir. ügyész a helyszínére utaztak. Nagyjobb számú csendőrséget is mozgósítottak. Az elrablott pénz körülbelül 1400 korona.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A bor.

— *Gárdonyi Géza* vigjátéka —

A franciák vendégszereplése alatt felvetette egy lap ezt a kérdést, hogy miért hatnak a francia vigjátékok a francia előadásban jobban és intenzívebben, mint ami színészeink előadásában? S a feleletet abban a megoldásban látja,

hogy ezeket a frivolitásokat, mikre a fordításban szinte súlyt helyeznek maguk a franciák nem emelik ki, s rendes megszokott dologként suhanak át felette. Igen de ezt a kérdést így is felvethetjük, van-e szükségünk egyáltalán ezekre a francia undításokra, tőlünk teljesen idegen szellemű darabokra: mint kizárólagosra. Mert nem csak az, hogy a közönség lelkét szoktatjuk hozzá e frivolitásokhoz, hanem ami iróink munkáiból is teljesen kiszorít minden magyar szellemet ez a külföldi mótely.

A nemzeti színház új darabja ennek az áramlatnak tökéletes ellentéte.

Valóságos vázis az újabb darabok között. A *Gárdonyi Géza* darabja igazolta azt az elvet, hogy népünket színpadra lehet hozni anélkül, hogy a népieskedés, az izetlenségbe esne. Sokáig tartotta fenn nálunk az az elv magát, hogy a népet, a magyar elemet csakis népszínmű alakjában lehet színpadra hozni. *Gárdonyi* írt egy darabot a nép élet köréből, a népből való hősökkel.

A darab meséje, jobban mondva intenciója a bor garázda hatása a hozzá nem szokott emberre. Egy fiatal gazda ember, (*Gyenes*) ki az italt elhagyta, mert tudja rá nézve rossz hatását, öcsének a fogházból való kiszabadulása öröme ismét bort iszik felesége és barátai kérésére. A bor hatása folytán garázda lesz, feleségét megveri, dorbézol. Ez a bonyodalom. Ami éppen olyan simán elmúlik, mint a mámor, ami a becsületes paraszt ember lelkét megmérgezte. Kibékül ismét feleségével, s megfogadja, hogy többet nem iszik. És a fő történet, mellette epizódul játszódik le egy kis paraszt lányka szerelmi tőntése. Az epizód alakok körül *Göre* és *Durbints* szerepelnek.

* **A Kisfaludy-Társaság** tegnap délután *Beöthy Zsolt* elnökle alatt felolvasó ülést tartott. Az ülés megnyitása után *Vargha Gyula* főtitkár jelentette, hogy báró *Polignac Melchior* francia diplomata *Notes sur la Litterature Hongroise* címen vaskos kötetet adott ki Párisban. A mű szeretettel és nagy tudással ismereti a magyar irodalmat. *Rakovszky István*, az állami számvéviszék elnöke, a társaság alapító tagjai közé lépett. A felolvasások sorát *Berzeviczy Albert* kezdte meg *Beatrix királyné* című értekezésével. Ezután *Kozma Andor* olvasta föl *Szaboleska Mihály* néhány költeményét. *Baksay Sándor* Iliász fordításának egyik részletét *Vargha Gyula* olvasta fel. Ezzel a felolvasó ülés véget ért és a következő zárt ülésen a jövő évi nagygyűlés tárgysorát állapították meg.

* **A Nemzeti Színház Párisban.** A Vigszínház francia művészvándégeivel Budapesten járt *Schümann* impresszárió érdekes tervet pendített meg a Nemzeti Színház igazgatósága előtt. *Schümann* azt az ajánlatot tette, hogy a Nemzeti Színház ensemblejét tíz előadásra kivinné Párisba, ahol a Nemzeti Színház tagjai a *Theatre Antoine*-ban játszanak. A tíz előadás egyenlő arányban oszlanék meg a modern és klasszikus darabok közt. A vendégjáték költsége hatvan ezer frank lenne.

* **A Vigszínház műsora.** A franciák távozása után *Ocskay* brégaéros kerül ismét műsorra a Vigszínházban *Szombaton Jászai Marinak* lesz a bucsufőlépése A farkasban, amely az Énekek éneke című egy fölvonással kerül színre.

* **Színi Akadémia vizsgálója.** Az Országos Színművészeti Akadémia növendékei vasárnap, március 30-án délután két és fél órákor tartják a Nemzeti Színházban *Ujházi Ede*, *Fodor Károly* és *Doroginé tanárok* vezetése alatt 5-ik vizsgálati előadásukat. Színre kerülnek: *Egy pohár víz*, vigjáték 1 felvonásban és *Virágfakadás* vigjáték 1 felvonásban; továbbá tánc- és vívógyakorlatok.

* **Vendégek a Magyar Színházban.** Április 22-én lesz a Magyar Színházban az Asszonyregement ötvenedik előadása. Ebből az alkalomból az igazgatóság érdekes vendégeket léptet föl, az illinois Auróra-zuávok személyében. Ezek valóságos katonák, az illinois milicának egy mintacsapatához tartozó harcosok, kik államuk katonai hatóságának engedelmével, *Farble kapitány* vezetése mellett világlórutra indultak.

TÖRVÉNYSZEK.

§ **Egy községi jegyző üldözése.** A fővárossal szomszédos *Hidegkuti* jegyzőjének, *Nemeth Bélának* ugyan csak sok kellemetlenséget szerzett néhány ellensége. Nemrégiben *Ketzeli Mór* hidegkuti postamester tett ellene a budapesti kir. ügyészségnél királlysértés miatt feljelen-

tést. A feljelentésben a jegyző ellenségei azt adták elő, hogy a jegyző tanuk előtt több ízben sértő szavakkal nyilatkozott a király legmagasabb személyéről. A megindított büntetővizsgálat során azonban kiderült, hogy a feljelentés valótlán adatokat tartalmaz, mire a kir. ügyész ség indítványára a büntető törvényszék beszüntető határozatot hozott ebben az ügyben. A meghurcolt jegyző hatóság előtti rágalmazás vétségéért indított büntető Ketzeli Mór postamester, mint feljelentő, továbbá *Vibner Márton* koresmáros és *Kratzer József*, *Hauptner Antal* hidegkuti lakos, mint tanuk ellen, akik miadannyan ellenséges viszonyban állván a jegyzővel, minden lelkiismereti furdalás nélkül terhetőleg vallottak ellene.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbíró. A bíróság a feljelentést tévő *Ketzeli Mór* hidegkuti postamester hatóság előtti rágalmazás vétségéért 4 napi fogházra s a perköltségek viselésére ítélte. A többi vádlottak ellen a bíróság részben felmentő ítéletet, részben pedig megszüntető határozatot hozott.

NYILTTÉR.)

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asthma, sziv, vese, gyomor,** bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos **ideg-, vér- és bőrbajoknál.** Biztos védelem **szívrohadás** és **elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

Gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr KOVÁCS J. egyet. orvostn. (Hemopata) rendelő intézete van

Budapest, V., Váci-körút 18. szám a. Rendelés naponta 9—1g és 3—6ig. Díjazott levélre válasszal Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabonatőzsde. Készárúüzlet.

Buza elkelt:
Tiszavidéki 100 mm. 80 k. 8.15 kor., 100 mm. 79.4 k. 8.02¹/₂ kor. 100 mm. 79 k. 8.02¹/₂ kor. 200 mm. 78 k. 8.05 kor., 100 mm. 78 k. 8.00 kor. 100 mm. 77.3 k., 100 mm. 78.5 k. és 100 mm. 77 k. 7.95 kor. 300 mm. 76.5 k. 7.80 kor. 100 mm. 76.3 k. 7.82¹/₂ kor. Mind három hónapra.
Pestvidéki 200 mm. 76.5 k. 7.75 kor. három hónapra.
Erdélyi 400 mm. 78 k. 7.85 kor. három hónapra.
Bánsági. 1000 mm. 75 k. 7.55 kor. három hónapra.
Bácskai. 4350 mm. 74.7 k. 7.67¹/₂ kor., három hónapra.
Makói 4000 mm. 78 k. 8.02¹/₂ kor., három hónapra.
Raktári 2450 mm. 78.8 k. 8.15 kor. három hónapra.
Tengeri 1900 mm. 5.35 hajón készpf.
Rozs 100 mm. 7.60 kor., készpf.
Arpa 100 mm. 6.65 kor. ab kőbánya készpf.

Értéktőzsde.

Az előtőzsde gyenge irányzattal nyílt meg, az üzlet folyama alatt azonban az értékek megszilárdultak és kedvező hangulattal zárultak. A forgalom mérsékelt maradt.

Megnyitáskor jegyeznek:

Osztrák hitelrészvény	—	721.50	—
Magyar hitelrészvény	—	726.	—
4 ^o /o-os koronajáradék	—	92.70	—
Leszámitolóbank	—	445.	—
Jelzálogbank	—	467.	—
Rima-Murányi	—	529.50	—
Államvasut	—	697.	—
Városi villamos vasut	—	293.	—
Közuti vasut	—	608.	—
Salgótarjáni	—	—	—

Az ország legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrása!

Nagybani eladás. Saját műteremben kapható.
Dupiaszéles rubakelme legújabb színekben
25 krtól 35, 45, 60, 75, 90, 1 frtig.
Francia batiszok 35 krtól 45, 60, 75 krtig.
Fehéráttört batiszok 24 krtól 30, 35, 40 krtig.
Fégf. kazmír és cloth paplan frt 3.50, 4.50

Finom atlasz paplan remek színek frt 6.50
1 készlet (3 db) ág- és asztal-terítő 4 frttől
4.50, 5.50 frtig.
Szövetfüggöny két ablakra frt 2.40, 3, 3.50
Csipkefüggöny két ablakra 3.50 krtól 4, 5,
6 frtig.

Gyönyörűleth blouz remek színek frt 2.50
Finom szövet és luszter felebszeknya
frt 3.50, 4.—
Remek alsószeknyák frt 2.50, 3.25, 4.—
A legelegánsabb női ruhák frt 8.—, 10.—
15.—, 20.—, 25.—

Gyászruhák 4 óra alatt elkészítetnek.

Herczeg és Horvát Kerepesi-ut 52.

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1901. március 29.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

A b o r.

Kezdeté 7 órakor,

VIGSZÍNHÁZ.

Ocskay Brigadéros.
Történelmi színmű 4 felvonásb n. Irta Herczegh F.
Este fél 8 órakor.

Kezdeté 7 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Páris 1900-ban.

Kezdeté fél 8 órakor.

M. Kir. OPERAHAZ.

Zázva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Cirkusz-élet.

Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Postás flu.

(The messenger boy.)
Operett 5 képb. Szövegét irták: James T. Tanner és Alfred Murray
Zenéjét szerezte: Ivan Carvill és Lionel Monckton.

Kezdeté 7 órakor.

Kávé és Tea

Kávé	Tea
1 kiló Háztartási (igen jó)	frt 1.20
1 « Verseny (Portorico)	« 1.30
1 « Verseny (Portovico)	« 1.50
1 « Cuba (finom)	« 1.70
1 « Cuba (legfinomabb)	« 1.90
1 « Gyöngy (finom)	« 1.50
1 « Mecca	« 1.40
1 « Mecca (legfinomabb)	« 1.60
1 « Arany Jáva	« 1.40
1 « Arany Jáva	« 1.60
1 « Vegyes pörk. (igen jó)	« 1.40
1 « Szalady-féle Hungária	« 1.20

Kávéhoz csomagolható
1/4 kiló Mandarin, csász. kev. A frt 1.90
1/4 « Mandarin, csász. kev. E « 1.35
1/4 « Háztartási T « 1.25
1/4 « Háztartási T « 1.65

4 1/2 kilós postaszáknál (melyben több fajta is küldhető) már vidékre is teljesen bérmentve és elvárolva küld

Balogh László

Kávé és Tea kivitelű üzletel.
Főüzlet:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 12.
Fióküzletek:
VI., Andrassy-ut 86. és VII., Dohány-utca 61.

Jöjjenek hozzám,

ha elegáns és tartós cipőket akarnak vásárolni. Kizárólag saját gyártmányomat tartom, melyek tartósságért jótállással szavatolok. Óriási választék, bámulatos olcsó árak mellett. Vidéki rendeléseket jobban eszközlök, mintha az illető személyesen vásárolta volna.

Nem teszteltem még, sőt készségeim kicserélek vagy a pénzt visszaadom.

- Férfi viksos cipő, egy darabból, erős talp 3.—
- Férfi viksos betétes cipő, elegáns kivitel 3.20
- Férfi viksos elüftözös cipő, gavallér forma 4.—
- Dívtos barna vagy sárga bagara, előlkáposos 4.—
- Szalóniak, keztyűbő, fűzős vagy cugós 4.—
- Box Calf, borjubőr fűzős cipő 4.—
- Legújabb fekete vagy sárga kerékpárcipő 2.30
- Női finom zergebőr, cugós, 16 cm. magas szár 3.—
- Női finom zergebőr, fűzős cipő 3.80
- Szalóniak, fűzős vagy cugós 3.50
- Dívtos barna vagy sárga fűzős cipő 3.20
- Fekete vagy barna zerge lélcipő 2.90
- Több száz dívtos ábrákkal ellátott árjegyzéken megtekintési utasítással együtt ingyen és bérmentve.

Mindennemű finom fekete és sárga kenőcsök.
Agulár Ede BUDAPEST,
VII., Erzsébet-utca 6.
A New-York palotával szemben. Kérem a címre ügyelni.

Hatóságilag engedélyezett
Kereskedelmi Tudakozó Iroda
Weisz Sándor és Schuster
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 29. sz. a.
Az iroda felvilágosítást nyújt cégek, iparosok és magán-egyének, valamint azok magánviszonyaira, az ország bármely helyén mérsékelt díjazás mellett és egyes esetekben is. Bekövetkezett változásoknál az iroda feleit díjtalanul értesíti. Kitűnő referenciák.

Megjelentek
tavaszi és nyári idényre szóló dívtos szövetek
25-30 koronáért feltűnő
elegáns öltönyeket, felöltőket, téli kabátokat gyapjú-kelméből mérték szerint saját műhelyemben készítik.
Mehr Samuel M. főrá szabó és okl. műszabász.
Budapest, VII., Nagydófa-utca 18., I. em.
Vidékre mintákat és mértékveteli utasításokat küld.
A nem rendelők is megtekinthetik a gyönyörű szöveteket.

Asztalos és kárpitos
BUTOROK
egyes darabok vagy egész berendezések kizárólag saját, szelid gyártmányok készpénz és részletfizetésre
Glück József cégnél
Budapest, VII., Erzsébet-körút 32.

Hoffmann Károly utód.

elvállal
díszes és egyszerű temetések rendezését.
Fa-, érez- és kettős-koporsók, sírkoszorúk és halotti ezitek elismert, legutányosabb árak mellett.
BUDAPESTEN { IV. ker., Váci-utca 48.
VI. k., Nagy Mező-ú 10.
IV. ker., Molnár-utca 36.

Immár a 3-ik kiadásban jelent meg a **BACSO-féle**

ÖRÖK NAPTÁR

a legszebb, legérdekesebb és legpraktikusabb naptár mindenki számára.
Szerkesztette: **BACSO FERENCZ.**
kövárosi állami tisztviselő.
Tartalmazza a XVIII., XIX. és XX. század minden évének naptárát, összesen
61 teljes, közönséges naptárt,
melyek 1701-től a 2000-ik évig váltakozva érvényesek.
A ki tehát egyszer megveszi, az egész életében minden esztendőre
állítja magát naptárral, mi által sok pénzt takarít meg, — s egyúttal a lefolyt évek naptárát is mindig kezében bírja, a mi igen érdekes dolog. Külső kiállítása pedig oly díszes, hogy a legelőkelőbb szalonok asztalán helyet foglalhat, s ezért alkalmi ajándéknak is különösen ajánlható. —
Bolti ára 2 korona, de a „Magyarság” kiadóhivatalában (Budapest, IX., Calvin-ter 8.) 1 korona 20 fillér kedvezményesen árban kapható. Ha, ajánlott és bérmentes megküldés megkívántatik, úgy 35 fillér postól is melléklendő.

RITKA ALKALOM 々々々々 々々々々 GYÖNYÖRŰ DÍSZES KÖTÉS. OTTHON

Az «Otthon» remek képeket, elbeszéléseket stb. foglal magában. Határozottan állítjuk, hogy mindenki, ki ezen művet meghoztatja, rendkívül meg lesz elégedve.
Két teljes kötet (12 füzet) «Otthon» 98 és 1899. évfolyam fényes díszkötésben kötve 3 forint bolti ár helyett 2 frt 80 kr.
Megrendelhető a Magyarországi Könyvtársalárdánál.

A „Magyar Orvosi Műszertár”
orthopaediai műtészeti kabinetje
BUDAPEST
Kerepesi-ut 32 a. sz. alatt
(Rókus kórházzal szemben.)
SÉRVKÖTŐK.
Egyoldalu: 3, 4, 5, 6 frtért.
Kétoldalu: 6, 8, 10, 12 frtért
a legkiválóbb kivitelben kaphatók. Műlábak, műkezek, műfüzők ferdennötteknek, egyenesstartók, haskötők, göresérharisnyák stb. stb., mérték szerint jótállással készíttetnek.
A betegápoláshoz szükséges összes cikkeket, valódi francia évr szer-különlegességeket nagy választékban és jutányos árak mellett kaphatók.
Lelkiismeretes kiszolgálás.
Zárt árjegyzéket ingyen és bérmentve küld a vállalat.

Czimbalmaim,

melék az illetékes zenekapacitások által minden tekintetben a legkitűnőbbeknek vannak elismerve és így a hazai és külföldi kiállításokon az első díjat nyerték, 75 frtól különböző árban kaphatók. Mint ahogy az idő szerint a cszimbalmának pedálján és belső szerkezetén utóérhetetlen találmányom van, így javításokat és átalakításokat is elfogadok, a hang javulásért és tartóságért kezeséget vállalok.

Habits Antal

hangszerkészítő mester.
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 42. sz. és Vörösmarty-utca 16. szám.
Árjegyzéket bérmentve küld.

Lószőrmatracz

3 részű 16 kg. súlyban csínvából 14 forintért kapható, míg a készlet tart. Budapest, IV. ker. Teréz-körút 36. sz. kárpitósnaál.

Butoriparosok,

Hemes és Lengyel Budapest, IV., Keoskó-méti-utca 6. sz. I. em., ajánlják dusan felszerelt raktárakat, sajtókat, szőlő- és kárpitos munkákban.

Vegyszerek, gyógyárak, kőszerek, pipere- és illatszerek, ajánlható legjobb bevásárlási forrása

KARTSCHMAROFF A.
szerecsen drogeria
BUDAPEST,
VIII., Kerepesi-út 29. sz.

Magyarország leghírnevebb ásvány-gyógyforrásai a

Bikszádi

gyógyít mint a drága Selters. A Sztójhai

szekes a Karly-badivál. Sérők: Almer Lajos és Károly, Nagybánya.

Kötöny,

valódi székely konyha. Ebéd, vacsora 20 forintért, a Fehérő szálloda éttermében **Ormósinné, Kerepesi-út.**

Gazdatiszt

jelenleg 2000 holdas hirtékben alkalmazva, helyét változtatni óhajja. Igényei legszerűebbek. Címe: Burg L. Sima, Szatmárn.

Kárpitos munkát

olcsón készít háznál és házon kívül Unsavszky Nándor, VIII. kerület Práter-utca 66., III. 83. Levelezőlap meghívásra hához jövök.

Butorozott

udvari szoba, külön bejárattal első emeleten Népszínház és Technologia közelében kiadó. VIII., Népszínház-utca 18., I em. 16. ajtó.

Zongora

teljesen jókarban 130 frt-ért hurokoldás miatt eladó. Népszínház-utca 18. I. emelet 16.

Női ruhákat

olcsón készít háznál és házon kívül Léka József, IX., Ferencz-tér 11., II. em. 26. Levelezőlap-meghívásra hához jövök. 7566

Egyházi szerek, szobák, képek és könyvek legolcsóbban kaphatók: **Szüts és társanaál,** Budapest, IV., Újváros-utca 2. sz.

Kis Hirdetések

kiadóhivatalban

Allást keresők

és munkaadók,

vevők, eladók, bérlők

és bérbeadók

és mindasok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek

a „MAGYARSÁG”

Kis Hirdetések

rovatában.

A kihirdetésekbe a címet és lakást is be lehet tenni minden külön díjazás nélkül.

!!! Minden szó egyszeri beiktatása 2 fillér, vastagabb betűvel 4 fillérbe kerül!!!

Zálogszédulákat,

100t arany és ezüstöt legmagasabb árban vesz **SCHILLER IZSÓ,** IV., Királyi Pál-utca 12 szám alatt.

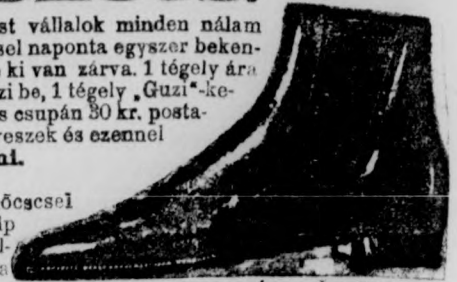
Kész konyha-berendezés állandó raktára **BÖLE JÓZSEF** asztalos-mesternél, Budapest, VIII., Stáhlly-utca 1

Lakás kerestetik

első emeleten, mely két kisebb egymáshoz nyíló és egy-egy nagyobb külön bejárattal udvari szoba is lehet, előszoba és konyhával. — Ajánlatok ár megjelölése mellett „LAKÁS” címen e lap kiadóhivatalába kéretnek.

„GUZI”-kenőcs.

Ezennel nyilvánosan 1 évi írásbeli jótállást válllok minden nálam vásárolt cipőért, melyet „Guzi”-kenőccsel naponta egyszer bekennék, mi által a bőr időelőtti elrepedése ki van zárva. 1 tégely ára 40 kr. — Mindenki, ki cipőit nálam szerzi be, 1 tégely „Guzi”-kenőcsöt kap ingyen. — Vidéki megrendelés csupán 30 kr. postaköltséggel jár, nem megfelelőket visszaveszek és ezennel kötelezem magam a pénzt visszaadni.

Férfi vix sima cipő, erős kivitelben kenőccsel 3.—, Férfi vix betétes cipő, erős talp elegáns 8.50, Férfi vix fűzős cipő gaval-lér forma 8.50, Divatos barna v. sárga bagaria fűzős cipő 4.—, Szalonlak fűzős v. cugos cipő, elegáns 4.—, Legfinomabb „box kalf” bőr, fűzős v. gombos cipő, legelegánsabb francia szabás 4.50. — Női legfinomabb zergebőr cugos vagy fűzős 3.—, Női legfinomabb zergebőr gombos cipő 3.50, Szalonlak fűzős v. cugos cipő elegáns 3.50, Divatos sárga vagy barna bagaria fűzős cipő 3.20, Párisi divat „box kalf” bőr fűzős v. gombos cipő, elegáns gaval-lér forma 4.—

Mértéknek elegendő, ha a lábtalp harisnyában egy papírlapra rajzoltatik. Kérje több száz ábrával ellátott árjegyzőkömet, melyet ingyen és bérmentve küldök. Tisztelettel

Agulár Dávid Fia BUDAPEST, Deák-tér és Király-utca sarak.

Most jelent meg!

BUR SZABADSÁGHARCZ.

Írta: SIMON VILMOS

bur parancsnok.

Ára: 2 korona 40 fillér (1 frt 20 kr.)

Kapható a

BELVÁROSI KÖNYVNYOMDÁBAN BUDAPEST, IV., Váci-utca 81. sz.

Budapesti villamos városi vasút részvénytársaság.

H I R D E T M É N Y.

A budapesti villamos városi vasút részvénytársaság t. c. részvényesei az 1901. évi április hó 13-ik napján délelőtti 11 órakor a társaság helyiségeiben VII., Kertész-utca 10. sz. a. tartandó

X-ik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. Az igazgatóság évi jelentése és az abban foglalt indítványok.
 2. Az 1900 üzleti év mérlegének és zárszámadásának előterjesztése.
 3. A felügyelő-bizottság jelentése és a fölmentvény megadása iránti indítvány.
 4. A nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
 5. Az igazgatóság kiegészítése iránti intézkedés.
 6. A felügyelő-bizottság 3 rendes és 1 póttagjának megválasztása.
- A részvények lehetőleg folyó évi április hó 6-ig bezárólag az Angol-osztrák bank budapesti fióktelepénél, V., Fürdő-utca 6. sz. a.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

18. szakasz: Minden részvényes jogosítva van a birtokában levő minden 25 drb társasági részvény után egy-egy szavazatot a közgyűlésben gyakorolni. Szavazati joggal bírő azon részvényesek, kik a közgyűlésen személyesen vagy helyettes által résztvenni kívánnak, kötelesek a közgyűlés megtartására kitűzött határnap előtt 8 nappal részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt az igazgatóság által a közgyűlést egybehívó hirdetményben kijelölt helyeken letenni. 20. szakasz: Az évi mérleg és zárszámadás, valamint a felügyelő-bizottság jelentése a K. T. 198. § a értelmében a közgyűlés megtartását megelőzőleg 8 nappal a társaság helyiségeiben közzétételre kitétetnek. 21. szakasz: Azon részvényesek, kik személyesen nem jelennek meg a közgyűlésen, magukat egy e célból külön meghatalmazott szavazatképes részvényes által képviselthetik. Kiskorúak vagy gondnokság alatt állók törvényes képviselőjük által képviselthetnek; nők és jogi személyek oly meghatalmazott által is képviselthetnek magukat, kik maguk nem részvényesek. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Legszébb alkalmi ajándék! **Kedvezmény** Gyönyörű kivitel!

MAGYARSÁG előfizetőinek.

A ki a „MAGYARSÁG” kiadóhivatalába egy fényképet küld,

5 forintért kap egy életnagyságu

gyönyörű kivitelű **platin-arcképet** pompás kartonon, 50 cm. szélességben és 65 cm. magasságban.

Vidékre, csomagolással és díjmentes szállítással 5 frt 60 kr.

Megrendelésnél az összeg fele kiadóhivatalunkba előre beküldendő, a másik fele utánvétellel (Budapesten az átvételnél) lesz kiegyenlített.

Feltűnő olcsóság! **MAGYARSÁG** Legalkalmasabb megkapás!

Kiadóhivatal

Budapest, IX., Calvin-tér 8. szám alatt.